

Komunikacja alternatywna

1. METRYCZKA

Rok akademicki	2023/2024
Wydział	Wydział Lekarsko- Stomatologiczny
Kierunek studiów	Fizjoterapia
Dyscyplina wiodąca	Nauki o zdrowiu
Profil studiów	Praktyczny
Poziom kształcenia	Jednolite studia magisterskie
Forma studiów	Stacjonarne
Typ modułu/przedmiotu	Grupa B - oferta własna
Forma weryfikacji efektów uczenia się	zaliczenie
Jednostka/jednostki prowadząca/e	Zakład Rehabilitacji Wydziału Lekarsko- Stomatologicznego CSR ul. Księcia Trojdena 2F; 02-109 Warszawa tel.: (22) 57 20 920

	www.zakladrehabilitacji.wum.edu.pl www.csr.wum.edu.pl/pl/zaklad-rehabilitacji e-mail: zakladrehabilitacji@wum.edu.pl
Kierownik jednostki/kierownicy jednostek	dr hab. n. o zdr. Anna Hadamus, anna.hadamus@wum.edu.pl
Koordynator przedmiotu	dr n. o zdr. Anna Obszyńska-Litwiniec aobszynska@wum.edu.pl
Osoba odpowiedzialna za sylabus	dr n. o zdr. Anna Obszyńska-Litwiniec aobszynska@wum.edu.pl
Prowadzący zajęcia	dr n. o zdr. Anna Obszyńska-Litwiniec aobszynska@wum.edu.pl

2. INFORMACJE PODSTAWOWE

Rok i semestr studiów	II rok; sem. I	Liczba punktów ECTS	1.8
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ		Liczba godzin	Kalkulacja punktów ECTS
Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim			
wykład (W)		10	0.4
seminarium (S)		10	0.4
ćwiczenia (C)		10	0.4
e-learning (e-L)		-	
zajęcia praktyczne (ZP)		-	
Samodzielna praca studenta			
Przygotowanie do zajęć i zaliczeń		16	0.6

3. CELE KSZTAŁCENIA

C1	Zapoznanie studentów z formami komunikacji alternatywnej i wspomagającej.
C2	Przygotowanie teoretyczne i praktyczne studentów do wspierania procesu rehabilitacji poprzez umiejętność

aktywnego uczestniczenia w komunikacji alternatywnej lub wspomagającej.
---

4. STANDARD KSZTAŁCENIA – SZCZEGÓŁOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ

Symbol i numer efektu uczenia się zgodnie ze standardami uczenia się	Efekty w zakresie
Wiedzy – Absolwent* zna i rozumie:	
B.W2.	psychologiczne i społeczne aspekty postaw i działań pomocowych;
B.W3.	modele komunikowania się w opiece zdrowotnej, podstawowe umiejętności komunikowania się z pacjentem z trudnościami w komunikacji werbalnej;
Umiejętności – Absolwent* potrafi:	
B.U10.	przeprowadzić rozmowę z pacjentem dorosłym, dzieckiem i rodziną pacjenta z zastosowaniem techniki aktywnego słuchania i wyrażania empatii, a także rozmawiać z pacjentem o jego sytuacji zdrowotnej w atmosferze zaufania podczas całego postępowania fizjoterapeutycznego;
B.U11.	udzielać pacjentowi informacji o celu, przebiegu i ewentualnym ryzyku proponowanych działań diagnostycznych lub fizjoterapeutycznych i uzyskiwać jego świadomą zgodę na te działania;
B.U12.	komunikować się ze współpracownikami w ramach zespołu, udzielając im informacji zwrotnej i wsparcia.

*W załącznikach do Rozporządzenia Ministra NiSW z 26 lipca 2019 wspomina się o „absolwencie”, a nie studencie

5. POZOSTAŁE EFEKTY UCZENIA SIĘ

Numer efektu uczenia się	Efekty w zakresie
Wiedzy – Absolwent zna i rozumie:	
W1	-
W2	-
Umiejętności – Absolwent potrafi:	
U1	-
U2	-
Kompetencji społecznych – Absolwent jest gotów do:	
K1	nawiązania i utrzymania pełnego szacunku kontaktu z pacjentem, a także okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych;

K2	wykonywania zawodu, będąc świadomym roli, jaką fizjoterapeuta pełni na rzecz społeczeństwa, w tym społeczności lokalnej;
K3	prezentowania postawy promującej zdrowy styl życia, propagowania i aktywnego kreowania zdrowego stylu życia i promocji zdrowia w trakcie działań związanych z wykonywaniem zawodu i określania poziomu sprawności niezbędnego do wykonywania zawodu fizjoterapeuty;
K5	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń, dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych;
K6	korzystania z obiektywnych źródeł informacji;
K7	wdrażania zasad koleżeństwa zawodowego i współpracy w zespole specjalistów, w tym z przedstawicielami innych zawodów medycznych, także w środowisku wielokulturowym i wielonarodowościowym;
K8	formułowania opinii dotyczących różnych aspektów działalności zawodowej;
K9	przyjęcia odpowiedzialności związanej z decyzjami podejmowanymi w ramach działalności zawodowej, w tym w kategoriach bezpieczeństwa własnego i innych osób.

Zajęcia		
Forma zajęć	Treści programowe	Efekty uczenia się
Wykłady	<p>W. 1-5 Przedstawienie zasad dotyczących BHP na zajęciach komunikacji alternatywnej. Kryteria i formy zaliczenia praktycznego przedmiotu. Pytania i wolne wnioski. Rys historyczny komunikacji alternatywnej i wspomagającej. Termin AAC (komunikacja alternatywna i wspomagająca) Wykładowca: dr n. o zdr. Anna Obszyńska-Litwiniec</p> <p>W. 6-10 Kto korzysta z AAC? Przegląd indywidualnych systemów komunikacji alternatywnej i wspomagającej. Symbole używane w systemach AAC Wykładowca: dr n. o zdr. Anna Obszyńska-Litwiniec</p>	B.W2. B.W3.
Seminaria	<p>S. 1-5 Metody tworzenia skutecznych oddziaływań z zakresu komunikacji alternatywnej i wspomagającej. Omówienie sytuacji rodzin osób ze złożonymi potrzebami komunikacyjnymi. Wykładowca: dr n. o zdr. Anna Obszyńska-Litwiniec</p> <p>S. 6-10 Metody tworzenia skutecznych oddziaływań z zakresu AAC. Modele aktywne, kompetencje partnera komunikacyjnego, strategie komunikacyjne, intencja komunikacyjna.</p>	K1 K2 K3 K5 K6 K7 K8 K9
Ćwiczenia	1-2 Indywidualny system komunikacyjny. Zachowania komunikacyjne. Obserwacja dominującego sposobu	B.U10. B.U11.

	<p>przekazywania informacji. Przekaz wspomagany. Organizacja przestrzeni i dobór pozycji.</p> <p>3-5. Dobór słownictwa i organizacja systemu. Ocena efektywności porozumiewania się. Zintegrowane elementy indywidualnych systemów komunikacyjnych.</p> <p>6-8. Praktyczne wykonywanie wybranego systemu komunikacyjnego.</p> <p>9-10. Praktyczne zaliczenie przedmiotu. Prace indywidualne studentów.</p> <p>Wykładowca: dr n. o zdr. Anna Obszyńska-Litwiniec</p>	<p>B.U12.</p> <p>K1</p> <p>K2</p> <p>K3</p> <p>K5</p> <p>K6</p> <p>K7</p> <p>K8</p> <p>K9</p>
--	---	---

Literatura

Obowiązkowa

Grycman M., Jerzyk M., Bucyk M. *Model aktywny. Komunikacja wspomagająca i alternatywna.*, Kwidzyn 2020.

Uzupełniająca

Drager, K., Light, J. i McNaughton, D. (2010). Wpływ interwencji AAC na komunikację i język dla małych dzieci o złożonych potrzebach komunikacyjnych. *Journal of Pediatric Rehabilitation Medicine*, 3, 303–310.

Millar, D., Light, J., & Schlosser, R. (2006). Wpływ augmentatywnej i alternatywnej interwencji komunikacyjnej na produkcję mowy osób z niepełnosprawnością rozwojową: przegląd badań. *Journal of Speech, Language and Hearing Research*, 49, 248-264.

Romski, MA., & Sevcik, RA, (2005). Komunikacja wspomagająca i wczesna interwencja: mity i realia. *Niemowlęta i małe dzieci*, 18, 174-185.

Schlosser, R., & Wendt, O., (2008). Wpływ augmentatywnej i alternatywnej interwencji komunikacyjnej na produkcję mowy u dzieci z autyzmem: przegląd systematyczny. *American Journal of Speech-Language Pathology*, 17, 212-230.

6. SPOSOBY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Symbol przedmiotowego efektu uczenia się	Sposoby weryfikacji efektu uczenia się	Kryterium zaliczenia
B.W2. B.W3. B.U10. B.U11. B.U12. K1 K2 K3 K5 K6 K7 K8 K9	<p>Praca użytkowa</p> <p>Ocenianie poziomu opanowania treści i umiejętności programowych</p> <p>Obszary podlegające ocenie</p> <p>- przygotowanie do zajęć</p> <p>- postawa na zajęciach</p> <p>- realizacja prac użytkowych</p> <p>- aktywność na zajęciach</p> <p>- wiedza z zakresu treści przedmiotowych dotyczących komunikacji alternatywnej i</p>	<p>Ocena niedostateczna (2,0)</p> <p>- U Studenta/-ki jest brak przygotowania do zajęć</p> <p>- U Studenta/-ki jest brak zaangażowania podczas realizacji pracy użytkowej</p> <p>- U Studenta/-ki jest brak realizacji pracy użytkowej</p> <p>- U Studenta/-ki brak aktywności podczas zajęć</p> <p>- U Studenta/-ki brak podstawowej wiedzy z zakresu komunikacji alternatywnej</p> <p>Ocena dostateczna (3,0)</p> <p>- Student/-ka do zajęć przeważnie nie jest nieprzygotowany/-a</p> <p>- Student/-ka częściowo zaangażowany podczas zajęć</p>

	wspomagającej.	<ul style="list-style-type: none"> - Student/-ka częściowo wykonuje prace użytkowe lub niechętnie nad nimi pracuje - Student/-ka jedynie częściowo wykazuje aktywność podczas zajęć - Student/-ka wykazuje wiedzę: chaotycznie i z licznymi błędami, ale częściowo jest ona zrozumiała <p>Ocena dość dobra (3,5)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Student/-ka częściowo przygotowany/-a do zajęć - Student/-ka dość często angażuje się w realizację pracy użytkowej zgodnie z tematem - Student/-ka w częściowo i dość chętnie realizuje pracę użytkową (praca niezbyt staranna) - Student/-ka dość często wykazuje aktywność podczas zajęć - Student/ka wykazuje wiedzę zadowalającą w zakresie podstawowej wiedzy z zakresu komunikacji alternatywnej <p>Ocena dobra (4,0)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Student/-ka w większości przygotowany/-a do zajęć - Student/-ka często angażuje się w realizację pracy użytkowej zgodnie z tematem - Student/-ka chętnie wykonuje prace użytkowe(praca dość staranna) - Student/-ka prezentuje dość dużą aktywność podczas zajęć - Student/ka wykazuje zalecaną wiedzę z zakresu komunikacji alternatywnej. <p>Ocena ponad dobra (4,5)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Student świadomie organizuje płaszczyznę swoich prac korzystając z posiadanej wiedzy na temat komunikacji alternatywnej - Student/-ka zaangażowany/-a w realizację pracy użytkowej zgodnie z tematem
--	----------------	--

		<p>- Student/-ka chętnie wykonuje prace użytkowe(praca staranna)</p> <p>- Student/-ka prezentuje dużą aktywność podczas zajęć.</p> <p>- Student/ka posiada i prezentuje wiedzę zakresu komunikacji alternatywnej.</p> <p>Ocena bardzo dobra (5,0)</p> <p>- Student świadomie organizuje płaszczyznę swoich prac korzystając z posiadanej wiedzy z zakresu komunikacji alternatywnej.</p> <p>- Student/-ka bardzo zaangażowany/-a w realizację pracy użytkowej zgodnie z tematem</p> <p>- Student/-ka bardzo chętnie wykonuje prace użytkowe (praca bardzo staranna)</p> <p>- Student/-ka prezentuje bardzo dużą aktywność poszukującą podczas zajęć.</p> <p>- Student/ka posiada i prezentuje szczegółową wiedzę z zakresu komunikacji alternatywnej i wspomagającej wraz z korzystaniem z różnych źródeł informacji</p>

7. INFORMACJE DODATKOWE

Obecność studentów na zajęciach jest obowiązkowa.

Regulamin zajęć

Podczas pierwszych zajęć w roku akademickim każdy Student/-ka ma obowiązek:

- zapoznania się z regulaminem odbywania zajęć z przedmiotu,
- zapoznania się z sylabusem z przedmiotu,
- zapoznać się z literaturą obowiązkową i uzupełniającą,
- zapoznać się z przepisami BHP,
- podporządkować się poleceniom prowadzącego i przestrzegać wspólnie podjętych ustaleń,
- zwracać się do niego w sytuacji wystąpienia podczas toku zajęć trudności i wszelkich wątpliwości.

Studenci zobowiązani są w czasie roku akademickiego do:

- bezwzględnego stosowania się do przepisów zarówno zewnętrznych, jak i wewnętrznych WUM,
- punktualnego zgłaszania się na zajęcia do sali wykładowej oraz do sali seminaryjnej/ ćwiczeniowej,
- posiadania identyfikatora,
- posiadania ustalonych pomocy dydaktycznych zalecanych na pierwszych zajęciach seminaryjnych/ ćwiczeniach lub/i wskazanych na kolejnych zajęciach,
- poszanowania sprzętu w sali wykładowej i sali seminaryjnej (o ewentualnym uszkodzeniu lub zniszczeniu sprzętu należy poinformować osobę prowadzącą zajęcia),
- uczestniczenia we wszystkich wykładach i seminariach oraz przygotowywania się do zajęć wg zaleceń wykładowcy

Student/-ka ma prawo do:

- nieobecności na zajęciach podczas choroby i za okazaniem zwolnienia lekarskiego (każda nieobecność będzie rozpatrywana indywidualnie) i może wymagać wg ustaleń z osobą prowadzącą formy odpracowania w postaci dodatkowej prezentacji z zagadnień

objętych tematyką przedmiotu.

Wykładowca ma obowiązek:

- egzekwowania od studentów posiadanej wiedzy, umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych wymaganych na danych zajęciach z przedmiotu,
- niedopuszczenia Studenta/-ki, łamiących Regulamin, do odbywania zajęć w sali dydaktycznej,
- przekazania wiedzy z obowiązującego zakresu umieszczonego w sylabusie przedmiotowym,
- wykorzystywania pomocy dydaktycznych podczas zajęć dydaktycznych,
- respektowania procedur dydaktycznych zawartych w sylabusie przedmiotowym.

Wykładowca ma prawo do:

- niedopuszczenia Studenta/-ki nieposiadającego wymaganej wiedzy, do odbywania zajęć.

Kryteria zaliczenia przedmiotu

Pełne wypełnienie kryteriów zaliczeniowych tj:

- praca własna/samodzielna Studenta/-ki weryfikowana podczas interaktywnych ćwiczeń,
- 100% obecność na zajęciach (ćwiczenia - 100% obecność na zajęciach (w tym nieobecności odrobione wg zaleceń prowadzącego).

Dyżury/konsultacje realizowane są w trybie zdalnym lub tradycyjnie według grafiku umieszczonego w Zakładzie Rehabilitacji Wydziału Lekarsko-Stomatologicznego.

Liczba możliwych terminów zaliczeń przedmiotu: 1 termin zwykły, 1 termin poprawkowy, 1 termin komisyjny.

Informacje na temat SKN Fizjoterapii działającego przy Zakładzie Rehabilitacji dostępne są na stronie

<https://csr.wum.edu.pl/pl/zaklad-rehabilitacji-wydzialu-medycznego/skn-fizjoterapii>

UWAGA

Końcowe 10 minut ostatnich zajęć w bloku/semestrze/roku należy przeznaczyć na wypełnienie przez studentów
Ankiety Oceny Zajęć i Nauczycieli Akademickich